

32003R0859

L 124/1

DZIENNIK URZĘDOWY UNII EUROPEJSKIEJ

20.5.2003

ROZPORZĄDZENIE RADY (WE) NR 859/2003**z dnia 14 maja 2003 r.****rozszerzające przepisy rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 i rozporządzenia (EWG) nr 574/72 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi przepisami wyłącznie ze względu na ich obywatelstwo**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 63 pkt 4,

uwzględniając wniosek Komisji ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Na swoim specjalnym posiedzeniu w Tampere w dniach 15 i 16 października 1999 r. Rada Europejska oświadczyła, że Unia Europejska powinna zapewnić sprawiedliwe traktowanie tych obywateli państw trzecich, którzy legalnie zamieszkują na terytoriach jej Państw Członkowskich, przyznać im prawa i obowiązki porównywalne do praw i obowiązków obywateli UE, wspierać niedyskryminację w życiu gospodarczym, społecznym i kulturalnym oraz zbliżyć ich status prawny do statusu prawnego obywateli Państw Członkowskich.
- (2) W swojej rezolucji z dnia 27 października 1999 r. ⁽³⁾ Parlament Europejski wezwał do niezwłocznego podjęcia działań w sprawie spełnienia zapowiedzi sprawiedliwego traktowania obywateli państw trzecich, legalnie zamieszkujących w Państwach Członkowskie oraz w sprawie określenia ich statusu prawnego, w tym przyznania im jednolitych praw możliwie jak najbardziej zbliżonych do tych, z których korzystają obywatele Unii Europejskiej.
- (3) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny ⁽⁴⁾ apelował także o równe traktowanie obywateli Wspólnoty i obywateli państw trzecich w dziedzinie spraw socjalnych, w szczególności w swojej opinii z dnia 26 września 1991 r. w sprawie statusu pracowników migrujących z państw trzecich.
- (4) Artykuł 6 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej stanowi, że Unia szanuje prawa podstawowe zagwarantowane w Europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie 4 listopada 1950

roku, oraz wynikające z tradycji konstytucyjnych wspólnych dla Państw Członkowskich, jako zasady ogólne prawa wspólnotowego.

- (5) Niniejsze rozporządzenie respektuje prawa podstawowe oraz przestrzega zasad uznanych w szczególności w Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności w duchu jej art. 34 ust. 2.
- (6) Do celów Wspólnoty należą wspieranie wysokiego poziomu ochrony socjalnej oraz podnoszenie poziomu i jakości życia w Państwach Członkowskich.
- (7) W odniesieniu do warunków ochrony socjalnej obywateli państw trzecich, w szczególności do stosowanego w odniesieniu do nich systemu zabezpieczenia społecznego, Rada Zatrudnienia i Polityki Społecznej w swoich wnioskach z dnia 3 grudnia 2001 r. przekonywała, iż w ramach koordynacji stosowanej w odniesieniu do obywateli państw trzecich należy przyznać im zestaw jednolitych praw możliwie jak najbardziej zbliżony do tego, z którego korzystają obywatele UE.
- (8) Obecnie rozporządzenie Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych i ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie ⁽⁵⁾, stanowiące podstawę koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego różnych Państw Członkowskich, i rozporządzenie Rady (EWG) nr 574/72 z dnia 21 marca 1972 r. w sprawie wykonywania rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 ⁽⁶⁾ stosuje się wyłącznie do niektórych obywateli państw trzecich. Na złożoność prawną i administracyjną składają się liczba i różnorodność instrumentów prawnych stosowanych w odniesieniu do starań zmierzających do rozwiązania problemów związanych z koordynacją stosowanych w Państwach Członkowskich systemów zabezpieczenia społecznego, z jakimi spotykają się obywatele państw trzecich, którzy znajdują się w takiej samej sytuacji jak obywatele Wspólnoty. Złożoność ta stanowi główną trudność, jaką napotykają te osoby, ich pracodawcy i organy krajowe właściwe w sprawach zabezpieczenia społecznego.

⁽¹⁾ Dz.U. C 126 E z 28.5.2002, str. 388.⁽²⁾ Opinia z dnia 21 listopada 2002 (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).⁽³⁾ Dz.U. C 154 z 5.6.2000, str. 63.⁽⁴⁾ Dz.U. C 339 z 31.12.1991, str. 82.⁽⁵⁾ Dz.U. L 149 z 5.7.1971, str. 2; rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1386/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 187 z 10.7.2001, str. 1).⁽⁶⁾ Dz.U. L 74 z 27.3.1972, str. 1; rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 410/2002 (Dz.U. L 62 z 5.3.2002, str. 17).

- (9) Dlatego też niezbędne jest zapewnienie stosowania zasad koordynacji przewidzianych w rozporządzeniu (EWG) nr 1408/71 i rozporządzeniu (EWG) nr 574/72 w odniesieniu do tych obywateli państw trzecich legalnie zamieszkujących we Wspólnocie, których przepisy tych rozporządzeń obecnie nie obejmują ze względu na ich obywatelstwo, a którzy spełniają pozostałe warunki przewidziane w tym rozporządzeniu; takie rozszerzenie stosowania tych zasad jest szczególnie istotne w związku ze zbliżającym się rozszerzeniem Unii Europejskiej.
- (10) Stosowanie rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 i rozporządzenia (EWG) nr 574/72 nie daje tym osobom prawa do wjazdu, pobytu lub zamieszkania w Państwie Członkowskim lub do korzystania z dostępu do jego rynku pracy.
- (11) Na podstawie niniejszego rozporządzenia przepisy rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 i rozporządzenia (EWG) nr 574/72 są stosowane wyłącznie w odniesieniu do osób już legalnie zamieszkujących na terytorium Państwa Członkowskiego. Legalne zamieszkanie jest dlatego warunkiem wstępnym stosowania tych przepisów.
- (12) Przepisy rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 i rozporządzenia (EWG) nr 574/72 nie są stosowane w sytuacji, która pod każdym względem dotyczy jednego Państwa Członkowskiego. Dotyczy to między innymi sytuacji obywatela państwa trzeciego, związanego tylko z państwem trzecim i jednym Państwem Członkowskim.
- (13) Zachowanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych, jak ustanowiono w art. 69 rozporządzenia (EWG) nr 1408/71, podlega warunkowi zarejestrowania się w charakterze osoby poszukującej pracy w służbach zatrudnienia każdego z Państw Członkowskich, do którego osoba ta przybyła. Dlatego przepisy te mogą być stosowane wobec obywatela państwa trzeciego, jedynie pod warunkiem że osoba ta ma prawo, w odpowiednim przypadku zgodnie z jej dokumentem pobytowym, zarejestrować się jako osoba poszukująca pracy w służbach zatrudnienia Państwa Członkowskiego, do którego przybyła, oraz prawo do legalnej pracy.
- (14) Należy przyjąć przepisy przejściowe w celu ochrony osób objętych niniejszym rozporządzeniem oraz w celu zapewnienia, że w wyniku jego wejścia w życie nie tracą one swoich praw.
- (15) Aby osiągnąć te cele właściwe i niezbędne jest rozszerzenie zakresu zasad koordynujących krajowe systemy zabezpieczenia społecznego przez przyjęcie wspólnotowego instrumentu prawnego, wiążącego i bezpośrednio stosowanego w każdym Państwie Członkowskim uczestniczącym w przyjęciu niniejszego rozporządzenia.
- (16) Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw i zobowiązań wynikających z umów międzynarodowych z państwami trzecimi, których Wspólnota jest stroną i które przewidują korzyści w zakresie zabezpieczenia społecznego.
- (17) Z uwagi na fakt, że cele proponowanego działania nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający przez

Państwa Członkowskie, natomiast z uwagi na rozmiary lub skutki proponowanych działań możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Wspólnoty, Wspólnota może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości przewidzianą w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.

- (18) Zgodnie z art. 3 Protokołu w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Irlandia i Zjednoczone Królestwo powiadomiły listami z dnia 19 i 23 kwietnia 2002 r. o zamiarze wzięcia udziału w przyjęciu i stosowaniu niniejszego rozporządzenia.
- (19) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu w sprawie stanowiska Danii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i w związku z tym nie jest nim związana ani mu nie podlega,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Z zastrzeżeniem przepisów Załącznika do niniejszego rozporządzenia przepisy rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 i rozporządzenia (EWG) nr 574/72 stosuje się do obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi przepisami wyłącznie ze względu na ich obywatelstwo, jak również do członków ich rodzin i osób pozostałych przy życiu po ich śmierci, pod warunkiem że zamieszkują oni legalnie na terytorium Państwa Członkowskiego i znajdują się w sytuacji, która dotyczy więcej niż jednego Państwa Członkowskiego.

Artykuł 2

1. Niniejsze rozporządzenie nie ustanawia żadnych praw w odniesieniu do okresu przed dniem 1 czerwca 2003 r.

2. W odniesieniu do określenia praw nabytych zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia uwzględnia się każdy okres ubezpieczenia oraz, w odpowiednim przypadku, okres zatrudnienia, prowadzenia działalności na własny rachunek lub zamieszkania, spełniony na podstawie ustawodawstwa Państwa Członkowskiego przed dniem 1 czerwca 2003 r.

3. Z zastrzeżeniem przepisów ust. 1 prawo nabywa się na mocy niniejszego rozporządzenia, nawet jeśli odnosi się ono do ryzyka zrealizowanego przed dniem 1 czerwca 2003 r.

4. Każde świadczenie, które nie zostało przyznane lub którego udzielanie zostało zawieszona ze względu na obywatelstwo lub miejsce zamieszkania zainteresowanej osoby, zostaje, na jej wniosek, przyznane lub wznowione z dniem 1 czerwca 2003 r., pod warunkiem że uprzednio ustalone świadczenia nie zostały wypłacone w formie zryczałtowanej.

5. Prawa osób, które przed dniem 1 czerwca 2003 r. uzyskały emeryturę lub rentę, mogą być na ich wniosek ponownie rozpatrzone, uwzględniając przepisy niniejszego rozporządzenia.

6. Jeżeli wniosek określony w ust. 4 lub 5 zostaje wniesiony w ciągu dwóch lat od dnia 1 czerwca 2003 r., prawa wynikające z niniejszego rozporządzenia nabywa się z tą datą, a przepisy ustawodawstwa dotyczące utraty lub przedawnienia praw obowiązujące w każdym z Państw Członkowskich nie mogą być stosowane w odniesieniu do zainteresowanych osób.

7. Jeżeli wniosek określony w ust. 4 lub 5 zostaje wniesiony po wygaśnięciu nieprzekraczalnego terminu określonego w ust. 6, prawa, które nie zostały utracone lub nie przedawniły się, nabywa się z dniem wniesienia tego wniosku, z zastrzeżeniem wszelkich bardziej korzystnych przepisów ustawodawstwa każdego z Państw Członkowskich.

Artykuł 3

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w Państwach Członkowskich zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską.

Sporządzono w Brukseli, dnia 14 maja 2003 r.

W imieniu Rady

A.-A. TSOCHATZOPOULOS

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

PRZEPISY SZCZEGÓLNE, OKREŚLONE W ART. 1**I. NIEMCY**

W przypadku świadczeń rodzinnych niniejsze rozporządzenie stosuje się do obywateli państw trzecich, którzy są w posiadaniu dokumentu pobytowego, w prawie niemieckim spełniającego definicję „Aufenthaltserlaubnis” lub „Aufenthaltsberechtigung”.

II. AUSTRIA

W przypadku świadczeń rodzinnych niniejsze rozporządzenie stosuje się wyłącznie do obywateli państw trzecich, którzy spełniają warunki przewidziane w ustawodawstwie austriackim dotyczącym stałych uprawnień do zasiłków rodzinnych.
